

یادداشت

اثر بخشی نقش تأمین اجتماعی در جهش تولید

اکبر قربانی

فصل کارگری

ارتباط مستقیم توسعه فعالیت‌های اقتصادی، رونق تولید، جذب جامعه کارگری و بیمه‌شدگان جدید به سازمان‌های بیمه‌ای همچون تأمین اجتماعی و تأمین منابع پایدار نشان می‌دهد که سازمان تأمین اجتماعی در راستای تحقق شعار «جهش تولید با مشارکت مردم» امکان تأثیر گذاری و ایفای نقش دارد.

نقش اثربخش تأمین اجتماعی در راستای جهش تولید می‌تواند منجر به گسترش چتر بیمه‌ای و رشد منابع درآمدی و سرمایه‌گذاری این سازمان شود. به واسطه ارتباط مستمر فضای تولید با تأمین اجتماعی باید محقق شدن شعار سال را در ارتباط بین رونق فضای کسب و کار، اشتغال پایدار و توسعه خدمات سازمان تأمین اجتماعی جستجو کرد. لزوم توجه به جهش و رونق تولید در شرکت‌های اقتصادی و تولیدی زیر مجموعه سازمان‌ها و صندوق‌های بیمه اجتماعی نیز یک ضرورت محسوب می‌شود. در همین ارتباط یکی از اقدامات مؤثر سازمان تأمین اجتماعی برای حمایت از جهش تولید، می‌تواند رونق بخشی به واحدهای اقتصادی زیر مجموعه این سازمان باشد. مسئله ارتباط بین فضای تولید و سازمان تأمین اجتماعی از دو منظر «جهش تولید ملی» و «حمایت از کارگران ایرانی و منافع جمعی آن‌ها» قابل تفسیر است. از یک طرف، رونق بخشی به واحدهای مولد زیر مجموعه سازمان تأمین اجتماعی، یک گام به پیش در جهت رونق تولید ملی و جهش تولید است. برخی از این واحدها، سود آفرینی سرشار و ارزآوری بالایی دارند و می‌توانند نمودارهای تولید ناخالص ملی را با ایجاد ارزش افزوده بالاتر، جابه‌جا کنند. از منظر دیگر، این شرکت‌ها دارایی‌های تاریخی کارگران و بازنشستگان تحت پوشش صندوق‌ها و سازمان‌های بیمه‌گر به شمار می‌روند. با ارتقا و رشد سطح تولید و افزایش سودآوری در بنگاه‌های اقتصادی و تولیدی مذکور، در عمل از منافع جمعی جامعه کارگری کشور و بازنشستگان و ذی‌نفعان تأمین اجتماعی صیانت شده است.

با توجه به مفهوم شعار سال در راستای جهش تولید با مشارکت مردم، تلاش در زمینه افزایش بهره‌وری و انگیزه نیروی انسانی از طریق بهره‌مند کردن آنان از پوشش بیمه‌ای تأمین اجتماعی، یکی دیگر از نقش آفرینی‌های بالقوه سازمان تأمین اجتماعی در جهت تحقق شعار در سال ۱۴۰۳ است.

آمار دقیقی از کارگران غیر رسمی و بدون بیمه در کشور وجود ندارد، اما مسلم است که در حال حاضر تعداد زیادی از کارگران بدون پوشش بیمه‌ای، ذیل اقتصاد و اشتغال غیر رسمی مغول به کارند. فراهم کردن فرصت بیمه‌پردازی این تعداد افراد شاغل و فعال اقتصادی افزایش سطح رفاه نیروی انسانی و بالا بردن رضایت شغلی این گروه‌ها در راستای بهره‌وری تولید و رونق فعالیت‌های مولد را به دنبال دارد. به هر حال نیروی کار بدون امکان بهره‌مندی از مزایای پوشش بیمه‌های اجتماعی، از انگیزه لازم برای اشتغال مولد برخوردار نیست و امید به آینده نخواهد داشت. بنابراین جهش تولید بدون رضایت و انگیزه جامعه کارگری عملی نمی‌شود. سازمان تأمین اجتماعی می‌تواند در این مسیر با ارائه نقش آفرینی مطلوب، زمینه‌های اشتغال شایسته برای تمام شاغلان کشور را فراهم کند. از سوی دیگر، گسترش ضریب نفوذ بیمه‌ای تأمین اجتماعی با تحت پوشش قرار دادن کارگران غیر رسمی، یک راهکار مؤثر در راستای افزایش منابع ورودی یعنی تعداد بیمه‌شدگان سازمان خواهد بود. به همین منظور افزایش بیمه‌شدگان جدید و ارتقای ضریب پشتیبانی در تأمین اجتماعی منجر به اطمینان بخشی و توسعه حس اعتماد به نفس در جامعه کسب و کار و فراهم آمدن مسیر تحقق شعار سال خواهد شد. یکی از مسیرها و راهبردهای اصلی تأمین اجتماعی پس از رونق تولید برای این سازمان، رشد شمار بیمه‌شدگان و جذب منابع پایدار محسوب می‌شود. بنابراین جهش تولید با مشارکت شرکای اجتماعی و فضای کسب و کار با فراهم شدن شرایط اقتصاد و اشتغال رسمی محقق می‌شود. در صورتی که سازمان تأمین اجتماعی پس از رشد و جهش تولید به سمت توسعه خدمات و پوشش بیمه‌ای افراد بدون بیمه حرکت کند، زمینه افزایش خدمات بخش‌های بیمه‌ای، درمانی و بازنشستگی در قبال افراد بیمه‌شده و مستمیری بگير تحت پوشش را به دنبال خواهد داشت. از طرفی تعمیم و توسعه بیمه‌شدگان جدید در چهار چوب منافع چندسویه نیروی کار، کارفرما و بازار کار و تولید، شاغلان غیر رسمی را نیز شامل می‌شود.

گزارش

تحقق شعار سال با عنوان «جهش تولید با مشارکت مردم» می‌تواند در سازمانی نظیر تأمین اجتماعی که حمایت‌کننده فضای کسب و کار و فعالیت‌های اقتصادی است به حقیقت

مهناز بیرانوند

روزنامه‌نگار

پیشگامی تأمین اجتماعی در راستای توسعه فعالیت‌های اقتصادی و جهش تولید و ارتباط این روند با گسترش بیمه‌های اجتماعی به عنوان رسالت اساسی این سازمان بیمه‌ای، نقش مؤثر بزرگ‌ترین نهاد بیمه‌گر اجتماعی را در تحقق شعار سال روشن می‌کند.

در همین راستا حمید حاج اسماعیلی، کارشناس حوزه کسب و کار و تولید در گفت‌وگو با «آتی‌نو» به دور رسالت بزرگ سازمان تأمین اجتماعی در حوزه رشد تولید و هدایت تأمین اجتماعی به سمت حمایت از کسب و کارهای مجازی، توسعه پوشش بیمه‌ای و داشتن برنامه راهبردی برای جهش تولید و حمایت از کارهای مولد اشاره کرد.

رشد منابع درآمدی با افزایش بیمه‌شدگان

حاج اسماعیلی درباره تأثیر شعار «جهش تولید با مشارکت مردم» با راهبردی‌ها و برنامه‌های عملیاتی سازمان تأمین اجتماعی گفت: «این سازمان بیمه‌گر اجتماعی همواره در حوزه ارتباط با فضای تولید و کسب و کار و توسعه و تعمیم بیمه‌های اجتماعی نقش جدی و همیشگی داشته که باید هوشمندانه و آگاهانه آن را دنبال کند. از جمله نقش‌های تأمین اجتماعی حفظ و صیانت از این نهاد براساس درآمدها و سرمایه‌گذاری انجام شده و بهبود توان مالی این سازمان است. این موضوع در گرو تعداد اعضای بیشتر بیمه‌شده تحت پوشش این نهاد بیمه‌گر است. هرچه میزان بیمه‌شدگان بیشتر باشد، وضعیت سازمان تأمین اجتماعی از نظر منابع و درآمدی رشد خواهد داشت.» او ادامه داد: «باید سازمان تأمین اجتماعی از فعالان حوزه بازار کار حمایت جدی داشته باشد و بستر لازم را برای پوشش دهی در حوزه کار فراهم کند. همچنین ضرورت دارد این نقش در مرحله اول برای این نهاد وجود داشته باشد و برای آن تلاش شود. در واقع ارتباط مستقیم و بی‌واسطه‌ای بین رونق فضای کار و تولید و فعالیت و پایداری سازمان تأمین اجتماعی قابل تعریف است.»

این کارشناس حوزه کسب و کار و تولید افزود: «در سال جاری سازمان تأمین اجتماعی با توجه به موضوع توسعه و جهش تولید باید برنامه عملیاتی متناسب با شرایط داشته باشد تا منجر به طراحی و اجرایی کردن اقدامات بیشتری در این حوزه شود. سازمان تأمین اجتماعی باید طرح جدیدی برای بخش فرصت‌های شغلی در زمینه فناوری اطلاعات، اینترنت و فضای مجازی داشته باشد؛ زیرا این قسمت‌ها هنوز تحت پوشش بیمه قرار نگرفته‌اند. این سازمان می‌تواند با همکاری وزارتخانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ارتباطات و فناوری اطلاعات، مشاغل این حوزه را تعریف و بستر پوشش بیمه‌ای شاغلان این بخش از فضای کسب و کار را فراهم کند.»

حاج اسماعیلی توضیح داد: «این مسئله یک ظرفیت بزرگ است که افزایش منابع درآمدی سازمان تأمین اجتماعی را به دنبال خواهد داشت. به این علت که سازمان در

گزارش

سازمان تأمین اجتماعی نشان داده که برای کمک به حوزه تولید و فضای کسب و کار رویکردی عملیاتی در پیش گرفته تا بتواند علاوه بر پایداری منابع، در راستای حمایت از جامعه کارگری با پوشش بیمه‌ای اقداماتی اثربخش برای جامعه هدف انجام دهد. این امر با شعار سال اعلامی از سوی حضرت آیت‌الله خامنه‌ای مبنی بر «جهش تولید با مشارکت مردم» هماهنگی کافی دارد.

در حال حاضر ۱۵ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر از جامعه کارگری و کارفرمایی در بخش بیمه‌شدگان تحت پوشش سازمان بزرگ تأمین اجتماعی قرار دارند. این سازمان یکی از بزرگ‌ترین نهادهای ارائه‌دهنده خدمات در بخش‌های خدماتی، تولیدی، اقتصادی و کارگری محسوب می‌شود. به‌طور یقین جهش تولید و رشد فضای کسب و کار در رونق فعالیت‌های این نهاد بیمه‌گر هم تأثیرگذار است.

تأمین اجتماعی یکی از حامیان اصلی عرصه تولید است. بنابراین نقش این سازمان در توسعه پایدار مشخص می‌شود و بدون نقش رفاهی و حمایت‌های بیمه‌ای چندجانبه و گسترده‌ای که نظام تأمین اجتماعی دارد نمی‌توان منتظر توسعه در بخش‌ها و عرصه‌های کسب و کار و فراهم کردن ایجاد بستر توسعه بود. اگر بستر تأمین اجتماعی تقویت نشود نباید منتظر ارتقای فعالیت‌های اقتصادی در تمام ابعاد آن بود.

از آنجا که نیازهای گسترده، چندجانبه و اساسی نیروی انسانی و جامعه کار و تولید توسط سازمان تأمین اجتماعی فراهم می‌شود بدون شک شرایطی که تأمین اجتماعی در عرصه کار و تولید فراهم می‌کند به تحولات اقتصادی، رشد اقتصاد در ابعاد اشتغال و تولید و توسعه فعالیت‌ها در نظام خدماتی، توزیعی و تولیدی کمک خواهد کرد.

آتی‌نو بررسی کرد

نقش تأمین اجتماعی در جهش تولید

پیوندند: زیر این نهاد بیمه‌گر در هر شرایط با حمایت از کارگران و فعالان تولید توسعه پوشش بیمه‌ای، پایداری منابع و رشد بیمه‌شدگان را موجب شده است.

تحت پوشش بیمه قرار می‌گیرند، امنیت عمومی و ملی کشور ارتقا و توسعه داده می‌شود. هرچه ثبات، پایداری و امنیت عمومی در کشور افزایش یابد می‌تواند باعث افزایش پایداری سازمان تأمین اجتماعی شود. این دورسالت برای سازمان تأمین اجتماعی بسیار مهم و دارای اهمیت است و باید سازمان به هر دوی آن‌ها اهتمام جدی داشته باشد.»

حاج اسماعیلی در ادامه سخنان خود اشاره کرد: «با اقدامات تأمین اجتماعی به لحاظ تغییرات در بخش‌های مختلف اقتصادی و پژوهش‌های انجام شده، امکان ارائه اطلاعات مربوط به نقاط ضعف و قوت بازار کار به بقیه بخش‌های بدنه دولت وجود دارد؛ زیرا این موضوع به توسعه بخش‌های جدید منجر شده و ضعف‌های گذشته بازار کار را رفع می‌کند. همچنین همکاری چندجانبه بین کارفرمایان، تأمین اجتماعی، دولت و نهادهای متعدد دست‌اندرکار مولد به رشد تولید کمک خواهد کرد.»

حدود ۳ میلیون بیمه‌نشده در بخش‌های کارگاهی

حاج اسماعیلی در بخش دیگری درباره وجود چند میلیون نفری شاغلان بدون بیمه در مشاغل غیر رسمی گفت: «باید کاری انجام داد که آگاهی مردم از نظر فرهنگی و منفعتی به تأمین اجتماعی بیشتر شود. در واقع جمعیت در حدود ۲،۵ تا ۳ میلیون نفری افراد شاغل بدون پوشش بیمه‌ای در حوزه فعالیت‌های کارگاهی باید نسبت به فواید و فعالیت‌های تأمین اجتماعی آگاهی لازم را داشته باشند.» او ادامه داد: «برخی کسب و کارها هنوز جدی گرفته نشده و آن‌ها را به عنوان شغل محسوب نمی‌کنند. این کارها عمدتاً به بخش‌های دلالی، واسطه‌گری و همچنین کسب و کارهای فعال در فضای مجازی، اینترنت و فناوری اطلاعات مربوط است که باید به رسمیت شناخته شده و در دایره‌المعارف مشاغل ایران جایگاهی تعریف شده داشته باشند.»

به گفته حاج اسماعیلی: «دولت‌ها و متولیان حوزه کار و اشتغال باید برای تعریف مشاغل جدید تعریفی داشته باشند؛ چون این وظیفه حاکمیتی است و باید در طرح طبقه‌بندی مشاغل در کتابچه مخصوص مشاغل جدید لحاظ شود. تا زمانی که این گونه شغل‌های جدید به رسمیت شناخته نشود، آشنایی سازمان‌ها و ارگان‌های مربوط با آن‌ها شکل نمی‌گیرد. در عین حال ارتباطات گسترده به لحاظ قانونی مانند شکل‌گیری پوشش بیمه تأمین اجتماعی، مالیات و پاسخگویی و مرادوات شغلی که می‌توانند به همدیگر کمک می‌کنند، باید به صورت جدی مورد توجه قرار گیرد. شاید حدود ۶ میلیون نفر بدون بیمه در مشاغل غیر رسمی کشور وجود داشته باشند. طبق برخی آمارها حدود سه میلیون مشاغل زیرزمینی فعالیت دارند که به دلایل نداشتن کد بیمه از خدمات بیمه‌ای استفاده نمی‌کنند.»

بیمه به مثابه یک راهبرد ملی

کارشناس حوزه کسب و کار و تولید گفت: «بیمه یک استراتژی و راهبرد ملی است که فقط مربوط به سازمان تأمین اجتماعی یا نهاد دولت نیست. با افزایش پوشش بیمه‌ای، موضوع امنیت عمومی و ملی در کشور تضمین شده و از نظر فردی برای افراد ضمانتی برای آینده و سرمایه‌گذاری مطمئن به‌شمار می‌رود.»

او بیان کرد: «همچنین دولت مسئولیت توسعه و تعمیم بیمه‌های اجتماعی را عهده‌دار است که در این صورت، هزینه‌های اجتماعی و اقتصادی کشور کاهش پیدا می‌کند. در عین حال بازتعریف جدیدی از خدمات سازمان تأمین اجتماعی باید از نظر فرهنگی انجام شود تا مردم بیشتر اعتماد کرده و به سمت بیمه حرکت کنند. چرا باید زنان خانه‌دار که هیچ شغلی ندارند بیمه شوند، اما فردی فعال و شاغل در حوزه فضای مجازی با وجود داشتن درآمد بیمه نباشد. از آنجا که کار این افراد ممکن است با ریسک همراه بوده و خانواده نیاز به دریافت خدمات بیمه‌ای داشته باشند، باید آن‌ها را از مزایای بیمه آگاه کرد.»

به بیان این فعال و کارشناس حوزه کسب و کار، حتی بسیاری شاغلان از خدمات متعددی که در کنار بازنشستگی در حوزه تأمین اجتماعی شکل گرفته آگاه نیستند. در واقع آنان از گستردگی و تنوع خدمات ارائه شده در سازمان تأمین اجتماعی و مجموعاً بیمه‌های اجتماعی اطلاع لازم را ندارند. او تأکید کرد: «بنابراین این حرکت دوطرفه است که می‌تواند منابع تأمین اجتماعی را از نظر درآمدی افزایش داده و به سمت پایداری منابع حرکت کند. از طرف دیگر رسالت این سازمان و نقشی که به لحاظ ملی از نظر حمایت‌کننده مردم در حوزه‌های مختلف مانند بازنشستگی و درمان دارد، منجر به شکل‌گیری اثرگذار نقش این نهاد در تحقق هم‌زمان شعار سال و اهداف سازمانی می‌شود. معتقدم سازمان تأمین اجتماعی برای تحقق جهش تولید باید پیشگام باشد و همکاری با گروه‌ها و نهادهای متولی و درگیر در این حوزه می‌تواند این مسئله را مضاعف و تحقق آن را عملیاتی کند.»

استفاده تأمین اجتماعی از همه ابزارها برای تحقق جهش تولید

تأمین اجتماعی در همین زمینه از همه ابزارها برای تحقق جهش تولید با بهره‌گیری از ظرفیت بنگاه‌های اقتصادی و نظام مالی استفاده خواهد کرد تا خانواده بزرگ تحت پوشش آن بتواند از اقدامات فوق بهره‌مند شوند. بنابراین تلاش برای جهش تولید به عنوان یکی از رویکردهای محوری سازمان در سال جاری دنبال خواهد شد.

آورند. سازمان تأمین اجتماعی نقشی مؤثر در توسعه فعالیت‌های فضای کسب و کار دارد، بنابراین باید فضای رفاهی، بیمه‌ای و درمانی خاص برای جامعه کارگری جهت رشد بهره‌وری و کارایی در بخش‌های تولیدی و اقتصادی فراهم کرد. این اقدامات نشان‌دهنده نقش اثربخش تأمین اجتماعی در توسعه پایدار است. اصولاً مسئله‌ای که در نظام سیاسی، صنعتی و اقتصادی به دنبال آن هستند، یعنی برنامه‌ریزی در عرصه رشد اقتصادی هر جامعه و سیاست‌گذاری‌ها و تصمیم‌سازی‌هایی که در این حوزه به وجود می‌آید، بدون توجه به نقش تأمین اجتماعی و توسعه این سازمان تقویت نخواهد شد. از این جهت هرآنچه امروزه در قانون گذاری و سیاست‌گذاری در حوزه اجرای عملیات و تولید بستر سازی می‌کنیم، باید با نگاه ویژه به تأمین اجتماعی، خدمات و تعهدات همه‌جانبه این سازمان در قالب افراد تحت پوشش باشد. در حال حاضر تأمین اجتماعی برای ایفای نقش مهم و اثربخش خود در عرصه کمک به بخش تولید و اقتصاد بیش از هر زمان دیگری نیاز به حمایت و تقویت دارد. از آنجا که این نظام تأمین اجتماعی به عنوان امید و تکیه‌گاه بیش از ۴۷ میلیون نفر جمعیت است نباید جامعه کارگری، کارفرمایی، بیمه‌شده و بازنشستگان نگران آینده تأمین اجتماعی باشند. باید آینده تأمین اجتماعی را برای اطمینان بخشیدن به جامعه هدف، مطمئن و پایدار کرد، راهی جز توجه به منابع، سیاست‌گذاری، قانون‌گذاری قوی‌تر و تقویت رابطه جامعه کارفرمایی و افراد تحت پوشش نیست و باید دولت نقش اثربخش‌تری در زمینه تقویت تأمین اجتماعی داشته باشد.

رشد تولید با ایجاد بستر تأمین اجتماعی کارآمد

همچنین کارگران و نیروهای انسانی بدون داشتن تأمین اجتماعی حمایتگر امکان کارآمدی، بهره‌وری و اثربخشی در محیط کار را نخواهند داشت. بنابراین کارفرمایان باید سرمایه‌گذاری، توسعه و تولید را با ایجاد بستر تأمین اجتماعی کارآمد و نظام بیمه‌های اجتماعی به وجود